

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาพระพุทธศาสนา
เรื่อง หน้าที่และมารยาทชาวพุทธของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 5 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้รูปแบบ EQFS Model
The Development of Learning Achievement Buddhism
Courses: the Buddhist Duties and Etiquette for
Matthayomsuksa 5 Students Using EQFS Model

วรวิทย์ ประทีป ณ ถลาง¹ และ ประพันธ์ ขจัดภัย²
Voravit Pradip na Talang and Praphan kajutphai

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง หน้าที่และมารยาทชาวพุทธ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้ EQFS Model 2) ประเมินพฤติกรรมในการแสดงออกที่ถูกต้องของ หน้าที่และมารยาทชาวพุทธผ่านการประเมินวีดิทัศน์ เรื่อง หน้าที่และมารยาทชาวพุทธ ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ EQFS Model กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/2 จำนวน 32 คน ได้มาด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง หน้าที่และมารยาทชาวพุทธ โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ EQFS Model จำนวน 3 แผน 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน (pretest-posttest) เรื่อง หน้าที่และมารยาทชาวพุทธ และ 3) แบบประเมินพฤติกรรมในการแสดงออกที่ถูกต้องของหน้าที่และมารยาทชาวพุทธผ่านการประเมินวีดิทัศน์ เรื่อง หน้าที่และมารยาทชาวพุทธ ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ EQFS Model การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าที แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (dependent t-test) และการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

¹ครู กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โรงเรียนมัธยมวัดบึงทองหลาง กรุงเทพฯ
Teacher, Department of Social Studies, Matthayom Wat Buengthonglang School, Bangkok.

²ครู กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โรงเรียนมัธยมวัดบึงทองหลาง กรุงเทพฯ
Teacher, Department of Social Studies, Matthayom Wat Buengthonglang School, Bangkok.

Corresponding author e-mail: voravit.social@gmail.com

ARTICLE HISTORY: Received 18 June 2021, Revised 6 May 2022, Accepted 30 June 2022

ผลการวิจัย พบว่า (1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง หน้าที่และมารยาทชาวพุทธ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ EQFS Model หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (2) ผลการประเมินพฤติกรรมในการแสดงออกที่ถูกต้องของหน้าที่และมารยาทชาวพุทธของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ EQFS Model โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก

คำสำคัญ: การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, รูปแบบ EQFS Model, หน้าที่และมารยาทชาวพุทธ

Abstract

This research aims to investigate and compare the development of learning achievement Buddhism courses: the Buddhist duties and etiquette for matthayomsuksa 5 students using EQFS Model. The objectives of this research are to 1) compare learning achievement of the pre-test and post-test on Buddhist etiquette of Matthayomsuksa 5 students using the EQFS Model and 2) study Matthayomsuksa 5 students' behavioral assessment toward Buddhist etiquette using the EQFS Model. The sample consists of 32 Matthayomsuksa 5/2 students. The research instruments include: 1) lesson plans of the EQFS model 2) an achievement test (pre-test and post-test on Buddhist etiquette) and 3) a behavioral assessment form toward Buddhist etiquette using the EQFS Model. The data are statistically analyzed using means, standard deviation, t-test for dependent sample and content analysis.

The results of this research are as follows. First, the average scores of learning achievement on Buddhist etiquette for Matthayomsuksa 5 students using the EQFS Model in the post-test was statistically significant higher than pretest score at 0.05 level. Second, Matthayomsuksa 5 students' behavioral assessment toward Buddhist etiquette using the EQFS model was overall at a higher level.

Keywords: *Learning achievement development, EQFS model, Buddhist duties and etiquette*

บทนำ

จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รายวิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง หน้าที่และมารยาทชาวพุทธเมื่อพิจารณาผลการเรียนรู้ในปีการศึกษา 2562 (รายงานการปฏิบัติงานประจำปี 2562, 2563) พบว่า ในผลการประเมินในประเด็นและตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่และมารยาทชาวพุทธของนักเรียนมีระดับผลการประเมินอยู่ในระดับปานกลาง ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาพระพุทธศาสนา ในหน่วยดังกล่าวอยู่ใน ระดับปานกลาง ซึ่งผลดังกล่าวสะท้อนถึงคุณภาพผู้เรียน โดยการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาดังกล่าวใช้กระบวนการประเมินผลการเรียนและการสอบถามจากแบบสอบถามความต้องการในการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งผลจากการสำรวจพบว่านักเรียนที่ร่วมตอบแบบสอบถามในการจัดการเรียนรู้ จำนวนมากได้เสนอแนวทางและความคิดเห็นว่าควรมีแนวทางในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม และนำองค์ความรู้ที่ได้ไปใช้ปฏิบัติจริง ด้วยการให้เหตุผลสนับสนุนความต้องการดังกล่าวว่า หากนักเรียนได้ปฏิบัติตามหลักการและพฤติกรรมที่เหมาะสมที่ได้ศึกษา ผ่านกระบวนการเรียนรู้ ลงมือทำ ท่องเที่ยวในแหล่งเรียนรู้สถานที่สำคัญทางพระพุทธศาสนา หรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในสถานที่สำคัญทางศาสนา ในชุมชนของตน ย่อมทำให้นักเรียนได้ปฏิบัติตามและแสดงออกอย่างถูกต้องตามมาตรฐานการจัดการเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน อีกทั้งนักเรียนยังมีข้อเสนอแนะว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นความเข้าใจและการปฏิบัติตนให้ถูกต้องในเรื่อง หน้าที่และมารยาทของชาวพุทธหรือศาสนิกชนที่ดีนั้น ควรใช้วิธีการประเมินตามสภาพจริงผ่านการทำภารกิจ หรือ ทดลองปฏิบัติการ โดยมีครูเป็นผู้สังเกต ประเมิน ร่วมกับเพื่อน และใช้ทดสอบในการวัดความรู้ที่ถูกต้อง ซึ่งผลการประเมินดังกล่าวนี้ จะสะท้อนถึงความรู้ความเข้าใจต่อเรื่องของหน้าที่และมารยาทที่เหมาะสมของชาวพุทธ โดยครูสามารถเติมเต็มความรู้หรือกิจกรรมจากผลการทดสอบ เพื่อสร้างกระบวนการได้มาซึ่งความรู้ความเข้าใจในการแสดงถึงพฤติกรรมหน้าที่และบทบาทมารยาทที่เหมาะสมของชาวพุทธที่ดีหรือศาสนิกชนที่ดี ที่ต้องลงมือปฏิบัติจริงผ่านกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบ EQFS Model

ซึ่งเป้าหมายในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง หน้าที่และมารยาทชาวพุทธ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) สาระการเรียนรู้ที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม มาตรฐานการเรียนรู้ที่ 1.2 เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ ตัวชี้วัดที่ ส 1.2 ม.4-6/1 การปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดีต่อสาวก สมาชิกในครอบครัว และ ส 1.2 ม.4-6/2 ปฏิบัติตนถูกต้องตามศาสนพิธี พิธีกรรมตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ สอดคล้องกับเอกลักษณ์ของโรงเรียนมัธยมวัดบึงทองหลาง โรงเรียนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม กิจกรรมวิถีพุทธ ตามแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา พ.ศ.2560 – 2564 (โรงเรียนมัธยมวัดบึงทองหลาง, 2560) เพื่อให้ให้นักเรียนทุกคนในโรงเรียนได้มีพฤติกรรมและมีความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ที่เหมาะสมของชาวพุทธรวมไปถึงมารยาทและการแสดงออกอย่างถูกต้องตามมาตรฐานของโรงเรียนวิถีพุทธ และเป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ยุทธศาสตร์ที่ 3 ในด้านการพัฒนาและเสริมศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ เพื่อขับเคลื่อนประชากรที่มีคุณภาพ ประกอบกับแนวทางในการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ 2560 – 2579 ในยุทธศาสตร์พัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

โดยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ EQFS Model เป็นรูปแบบที่ผ่านกระบวนการพัฒนาตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ (ทศนา แคมณี, 2550) และนำไปทดลองใช้ในปีการศึกษา 2561 - 2562 พบว่าเป็นรูปแบบที่มุ่งเน้นให้นักเรียนได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยมุ่งพัฒนาทักษะกระบวนการการแก้ไขปัญหาตามภารกิจ อันประกอบไปด้วยการสืบเสาะปัญหา การทำภารกิจเพื่อตอบสนองแก้ไขปัญหา การตรวจสอบข้อเท็จจริงและการให้ข้อเสนอแนะในการการสรุปผลจากองค์ความรู้ที่ได้ลงมือปฏิบัติ ซึ่งเป็นรูปแบบวิธีการที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (active learning) ที่มีการกำหนดแนวทางโดยใช้มาตรฐานการเรียนรู้เป็นที่ตั้ง และได้เสนอให้กับผู้เชี่ยวชาญในการตรวจรูปแบบดังกล่าวเบื้องต้น สำหรับการนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกของโรงเรียนมัธยมวัดบึงทองหลาง และเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ได้รับรางวัลผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (best practices) ในปีพุทธศักราช 2562 จึงเป็นเหตุที่ได้ผู้วิจัยได้เลือกวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบ EQFS Model มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง หน้าที่และมารยาทชาวพุทธ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาพระพุทธศาสนาโดยเป็นการออกแบบการดำเนินงานเพื่อมุ่งเน้นการสร้างองค์ความรู้ที่สามารถนำไปบูรณาการกับการใช้ชีวิตจริงของผู้เรียน และให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติตามสภาพจริง เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนจากผลการสำรวจที่ได้กล่าวไว้ในเบื้องต้นและเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ ฝึกฝนให้ผู้เรียนในการได้ลงปฏิบัติในภาคสนามจริง และเป็นการรวมกลุ่มช่วยกันเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้โดยมีครูคอยให้คำแนะนำประกอบ มีเป้าหมายในการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะที่เหมาะสมในศตวรรษที่ 21 เพิ่มประสบการณ์ชีวิตของผู้เรียนในการจัดการตนเอง การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการทำงานเป็นทีม สอดคล้องกับประเด็นเป้าหมายการพัฒนาการศึกษาตั้งแต่ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการศึกษาชาติ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาและของโรงเรียนมัธยมวัดบึงทองหลาง และความต้องการของชุมชนในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดีในสังคม ประสบความสำเร็จในทางวิชาการและทักษะกระบวนการเรียนรู้ มีคุณลักษณะและสมรรถนะการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพตามลำดับ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนรายวิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง หน้าที่ และมารยาทชาวพุทธ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้ EQFS Model
2. เพื่อประเมินพฤติกรรมการแสดงออกที่ถูกต้องของหน้าที่และมารยาทชาวพุทธผ่านการประเมินวีดิทัศน์ เรื่อง หน้าที่และมารยาทชาวพุทธ ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ EQFS Model

สมมุติฐานของการวิจัย

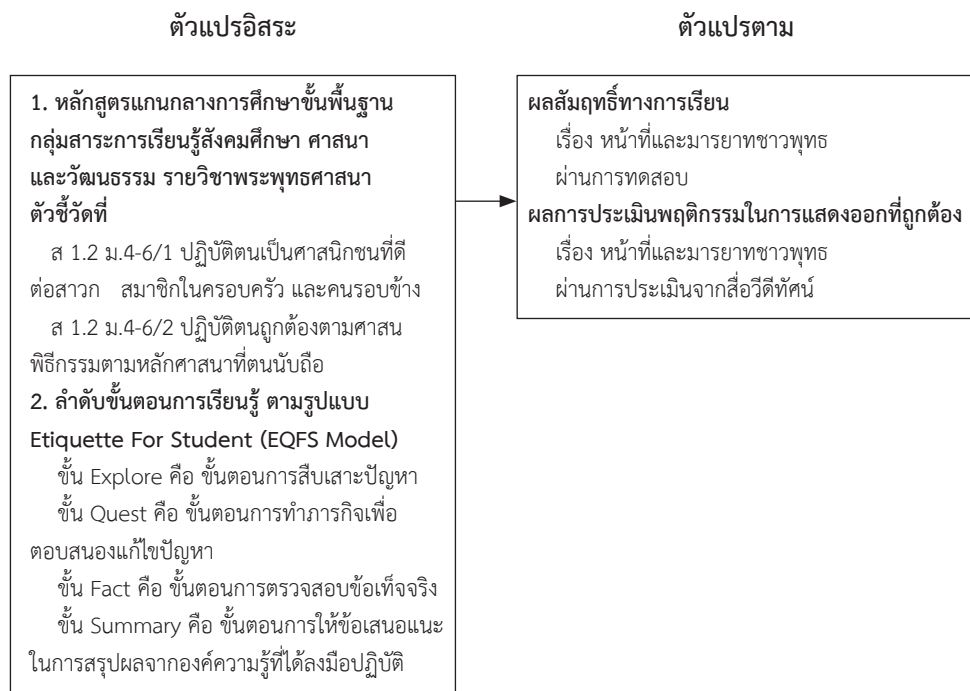
1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนรายวิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง หน้าที่และมารยาทชาวพุทธ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้ EQFS Model มีคะแนนสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ก่อนการเรียน

2. ผลการประเมินพฤติกรรมในการแสดงออกที่ถูกต้องของหน้าที่และมารยาทชาวพุทธผ่านการประเมินวิดีโอ เรื่อง หน้าที่และมารยาทชาวพุทธ ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ EQFS Model อยู่ในระดับดีมาก

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 225 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/2 จำนวน 32 คน ได้มาด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง
3. เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษา เรื่อง หน้าที่และมารยาทชาวพุทธ ในรายวิชาพระพุทธศาสนา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 ที่ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ EQFS Model จำนวน 3 แผนการจัดการเรียนรู้
4. ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา 11 – 29 มกราคม 2564 จำนวน 3 สัปดาห์ โดยมีการเรียนรู้ในชั้นเรียน และบันทึกคลิปเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้เมื่อสิ้นสุดสัปดาห์และนำเสนอต่อครู

กรอบความคิดที่ใช้วิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้วิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ นักเรียนทุกคนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนในรายวิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง หน้าที่และมารยาทชาวพุทธ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 225 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/2 ที่เรียนในรายวิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง หน้าที่และมารยาทชาวพุทธ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 32 คน ที่ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง คิดเป็น ร้อยละ 15 ของประชากร (อรรถวรรณ ศรีโสมพันธ์. 2558)

2. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

2.1 ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง หน้าที่และมารยาทชาวพุทธ จำนวน 3 แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เวลาในแผนการจัดการเรียนรู้ละ 50 นาที และเสนอแผนการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เชี่ยวชาญในสถานศึกษาได้ประเมินคุณภาพ โดยมีค่า IOC 0.67 – 1.00 จากนั้นนำแผนที่ผ่านการเสนอแนะและปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญเสนอต่อผู้บริหารและนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้โดยประกอบไปด้วย

2.1.1 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 หน้าที่ของศาสนิกต่อศาสนา ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบ EQFS Model (Etiquette for Student) อันประกอบไปด้วย

Explore ภารกิจสืบค้นบทบาท หน้าที่ จากกรณีศึกษาสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เป็นสถานการณ์เชิงลบในชีวิตจริงที่ตนเองเคยพบเจอจากสถานที่สำคัญทางศาสนาในช่วงวันหยุด จากนั้นนักเรียนได้เสนอความคิดแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนเพื่อทำความเข้าใจประเด็นของสถานการณ์นั้น ๆ

Quest ภารกิจแก้ไขสถานการณ์ นักเรียนร่วมกันออกแบบแนวทางสร้างภารกิจเพื่อใช้ในการดำเนินกิจกรรมในการแก้ไขปัญหา หรือผลกระทบเชิงลบจากพฤติกรรมที่ได้ศึกษาในชั้นแรก โดยจับกลุ่มเป็นกลุ่มละ 4 – 5 คน

Fact ภารกิจร่วมกันตรวจสอบความถูกต้องจากการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยใช้เนื้อหาจากสาระการเรียนรู้แกนกลาง การสืบค้นหรือการสนทนากับผู้รู้เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของแนวทางที่จะนำไปใช้ในการแก้ไขปัญหา

Summary ภารกิจสรุปเพื่อรวบรวมแนวทางและคัดกรองให้เหลือกิจกรรมที่จะไปดำเนินการในวันหยุดที่วัดหรือศาสนสถานประจำชุมชน

2.1.2 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เดินหน้าปฏิบัติเป็นศาสนิกชนที่เหมาะสม ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบ EQFS Model (EtiQuette for Student) อันประกอบไปด้วย

Explore ภารกิจสืบค้นปัญหาที่เกิดจากการลงมือปฏิบัติในสัปดาห์ที่ผ่านมา

Quest ภารกิจออกแบบแก้ไขปัญหา โดยใช้การระดมสมองภายในกลุ่มเพื่อสร้างกิจกรรมที่จะสามารถนำไปส่งเสริมมารยาทและหน้าที่ที่เหมาะสมของศาสนิกชนเมื่อเข้าไปยังศาสนสถาน

Fact การกิจร่วมกันตรวจสอบความถูกต้องจากการออกแบบดังกล่าว โดยแสวงหาความคิดเห็นจากเพื่อนร่วมระดับชั้นที่เรียนเหมือนกับตนเอง และได้ไปปฏิบัติภารกิจในศาสนสถานเช่นกัน

Summary การกิจสรุปผลและนำเสนอประเด็นที่ได้ไปดำเนินกิจกรรมส่งเสริมในศาสนสถาน โดยครูดำเนินการประสานงานกับชุมชนเพื่อให้นักเรียนได้ปฏิบัติภารกิจจริงในสถานที่จริง

2.1.3 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 วิพากษ์ สังเคราะห์ผลการศึกษาหน้าที่และมารยาทชาวพุทธ ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบ EQFS Model (EtiQuette for Student) อันประกอบไปด้วย

Explore การกิจแสวงหาคำตอบจากการลงสถานที่และการแสดงออกของมารยาทและหน้าที่ชาวพุทธในศาสนสถาน

Quest การกิจออกแบบแก้ไขปัญหา โดยใช้การระดมสมองจากกลุ่มที่มีแนวคิดและผลการดำเนินกิจกรรมแตกต่างกัน จากนั้นนำผลการแลกเปลี่ยนเรียนรู้มาวิพากษ์หาจุดต่างและจุดร่วมกันในชั้นเรียน

Fact การกิจร่วมกันตรวจสอบความถูกต้องจากผลของการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยแสวงหาความคิดเห็นจากบุคคลที่เกี่ยวข้องอันประกอบด้วย ครู ผู้ปกครอง นักบวชในศาสนาที่ตนเองได้ไปปฏิบัติภารกิจ

Summary การกิจสรุปผลและนำเสนอผลงานวิดีทัศน์ผ่านช่องทางการเรียนในกลุ่มระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

2.2 จัดทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง มารยาทชาวพุทธ จำนวน 30 ข้อ ผู้วิจัยได้ศึกษาและวิเคราะห์แนวทางการประเมินผลตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเสนอต่อหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และนำไปปรับปรุงแก้ไขเพื่อวิเคราะห์ความยากง่ายที่ยอมรับได้ในระหว่าง 0.20 – 0.80 ค่าอำนาจจำแนก 0.60 ขึ้นไป จากนั้นนำไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยสูตร KR-20 ของคูเดอร์และริชาร์ดสัน ได้เท่ากับ 0.76

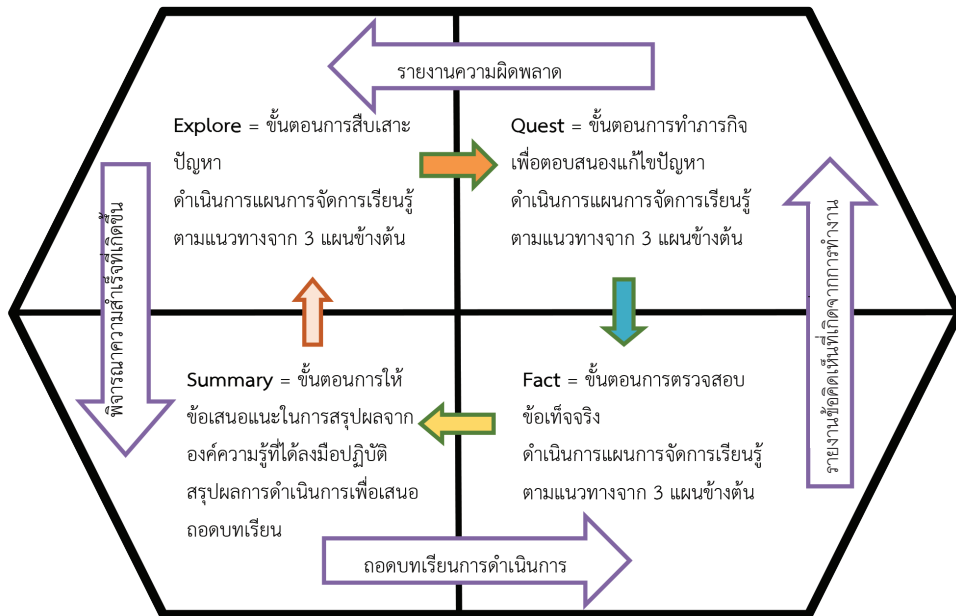
2.3 จัดทำแบบประเมินพฤติกรรมในการแสดงออกที่ถูกต้องของหน้าที่และมารยาทชาวพุทธ จำนวน 10 ข้อ โดยมีระดับคะแนน 5 ระดับประกอบด้วย ดีมาก พอใช้ ควรปรับปรุง โดยศึกษาและออกแบบจากเอกสาร ตำราที่เกี่ยวข้องเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่ามากกว่า 0.50 ในทุกประเด็นของแบบประเมินพฤติกรรมในการแสดงออกที่ถูกต้องของหน้าที่และมารยาทชาวพุทธ (อารยา องค์กรเอี่ยม และ พงศ์ธารา วิจิตเวชไพศาล, 2561)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 สร้างความเข้าใจในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ในเบื้องต้นก่อนการเข้าสู่เนื้อหา กิจกรรมดังกล่าวกับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/2

3.2 ทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบทดสอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อก่อนการเรียนรู้

3.3 ดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ EQFS Model ที่ได้วางแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ โดยใช้เวลาในการเรียน คาบละ 50 นาทีเป็นจำนวน 3 คาบ

ภาพที่ 2 การออกแบบการเรียนรู้ด้วย EQFS Model

3.4 มอบหมายภารกิจนอกชั้นเรียนเพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาผ่านการลงสถานที่จริงในวันหยุด และขออนุญาตกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการบันทึกภาพ เสียง วิดีทัศน์ในการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้

3.5 ตรวจสอบวีดิทัศน์ผลงานการปฏิบัติตนเอง และประเมินพฤติกรรมที่ถูกต้องผ่านแบบประเมินพฤติกรรมในการแสดงออกที่ถูกต้องของหน้าที่และมารยาทชาวพุทธ

3.6 ทดสอบหลังจากการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยข้อสอบชุดเดิมเพื่อวัดผลความรู้ที่มีมากขึ้นแต่ผ่านการเปลี่ยนแปลงสลับตัวเลือก

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม จัดระบบข้อมูล ลงรหัสข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาโดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป โดยใช้สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ การวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ค่าความ ยากง่าย (p) ค่าความเชื่อมั่น Kr-20 ด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (a-Coefficient) ค่าอำนาจจำแนก (Corrected Item Total Correlation)

4.2 ประเมินพฤติกรรมในการแสดงออกที่ถูกต้องของหน้าที่และมารยาทชาวพุทธผ่านการประเมินวีดิทัศน์ เรื่อง หน้าที่และมารยาทชาวพุทธ ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ EQFS Model ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน SD (Standard Deviation)

ผลการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง หน้าที่และมารยาทชาวพุทธของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ EQFS Model หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนที่ได้รับจากการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง หน้าที่และมารยาทชาวพุทธของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ EQFS Model

ตารางที่ 1: การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนรายวิชาพระพุทธศาสนา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนเรื่อง หน้าที่และมารยาทชาวพุทธด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ EQFS Model

คะแนน	($\bar{X}$)	SD	t	p
ก่อนเรียน (เต็ม 30)	18.06	2.53	-8.380	.000
หลังเรียน (เต็ม 30)	22.06	2.23		

*p < .05

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนเรื่อง หน้าที่และมารยาทชาวพุทธด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ EQFS Model พบว่า ก่อนการจัดการเรียนรู้แบบ EQFS Model มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 18.06 และหลังการจัดการเรียนรู้แบบ EQFS Model มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 22.06 ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยก่อนเรียนอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 2: การแจกแจงโค้งปกติของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนรายวิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง หน้าที่และมารยาทชาวพุทธด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ EQFS Model

การแจกแจงโค้งปกติของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	Statistic	df	p
ก่อนเรียน	.150	32	.067
หลังเรียน	.152	32	.058

*p < .05

จากตารางที่ 2 อธิบายการแจกแจงโค้งปกติของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนรายวิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง หน้าที่และมารยาทชาวพุทธด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ EQFS Model พบว่ามีลักษณะการกระจายของคะแนนในเกณฑ์โค้งปกติ

2. ผลการประเมินพฤติกรรมในการแสดงออกที่ถูกต้องของหน้าที่และมารยาทชาวพุทธของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ EQFS Model โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก

ตารางที่ 3: ผลการประเมินพฤติกรรมในการแสดงออกที่ถูกต้องของหน้าที่และมารยาทชาวพุทธของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ EQFS Model

ข้อ	รายการ	($\bar{X}$)	SD	การแปลผล
1	นักเรียนแสดงออกถึงการสนับสนุนวัตรปฏิบัติของพระสงฆ์หรือนักบวชที่ปฏิบัติในศาสนสถาน	2.63	0.55	ดีมาก
2	นักเรียนแสดงออกถึงการแบ่งปัน เสียสละความรู้ ความสามารถ เพื่อสาธารณประโยชน์ให้กับศาสนสถานหรือชุมชน	2.50	0.67	ดีมาก
3	นักเรียนปฏิบัติตนในการเป็นผู้รับความรู้ รับคำแนะนำในการปฏิบัติตนที่เหมาะสมในศาสนสถานจากบุคคลในศาสนสถาน	2.78	0.49	ดีมาก
4	นักเรียนปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องในการรับฟังพระธรรมเทศนาหรือคำสอนในศาสนสถาน	2.69	0.54	ดีมาก
5	นักเรียนแสดงออกการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมกับพระสงฆ์ นักบวช เมื่อพบเจอกับพระสงฆ์หรือนักบวชในสถานที่ต่าง ๆ	2.78	0.55	ดีมาก
6	นักเรียนปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีในการร่วมแสดงตนเป็นศาสนิกชนทำนุบำรุงศาสนา	2.69	0.54	ดีมาก
7	นักเรียนปฏิบัติตนได้เหมาะสมแก่การเป็นสมาชิกในครอบครัว ชุมชน สังคมที่ดี	2.84	0.45	ดีมาก
8	นักเรียนรักษาความสะอาดและความเรียบร้อยภายในศาสนสถาน	2.72	0.46	ดีมาก
9	นักเรียนสละเวลาส่วนตนในการบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อศาสนา และส่งผลด้านดีในการเผยแพร่วัฒนธรรมไทย	2.81	0.47	ดีมาก
10	นักเรียนเข้าร่วมบุญพิธี ทานพิธี กุศลพิธีถูกต้องตามหลักการปฏิบัติ และมีมารยาทที่เหมาะสม	2.81	0.47	ดีมาก
	รวม	2.73	0.07	ดีมาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการประเมินพฤติกรรมในการแสดงออกที่ถูกต้องของหน้าที่และมารยาทชาวพุทธนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ EQFS Model โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.73 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .07 แสดงว่านักเรียนมีพฤติกรรมในการแสดงออกที่ถูกต้องของหน้าที่และมารยาทชาวพุทธในระดับดีมาก โดยมีประเด็นนักเรียนปฏิบัติตนได้เหมาะสมแก่การเป็นสมาชิกในครอบครัว ชุมชน สังคมที่ดี ในระดับคะแนนเฉลี่ยสูงสุด

สรุปและอภิปรายผล

จากกการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาพระพุทธศาสนา เรื่องหน้าที่และมารยาทชาวพุทธของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้รูปแบบ EQFS Model พบประเด็นสำคัญในการอภิปรายผลดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนเรื่อง หน้าที่และมารยาทชาวพุทธด้วยการจัดการเรียนรู้รูปแบบ EQFS Model พบว่า ก่อนการจัดการเรียนรู้รูปแบบ EQFS Model มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 18.06 และหลังการจัดการเรียนรู้รูปแบบ EQFS Model มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 22.06 ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยก่อนเรียนอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีรายละเอียดในแต่ละขั้นตอนของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ EQFS Model ดังนี้

ขั้น Explore คือ ขั้นตอนการสืบเสาะปัญหา เป็นขั้นตอนที่นักเรียนต้องสืบเสาะค้นหากรณีการศึกษาต่าง ๆ หรือสืบค้นข้อมูลตามบริบทของชุมชน ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (ทิตนา แชมณี. 2550) ในลำดับขั้นของการเสาะแสวงหาปัญหาที่พบในศาสนสถานของชุมชน สังคม โดยใช้การนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการต่อยอดในการวิเคราะห์เพื่อแสวงหาแนวทางแก้ไขปัญหา โดยครูมีบทบาทเป็นผู้ชี้แนะให้นักเรียนได้เกิดการวิเคราะห์ในประเด็นที่เหมาะสมกับเรื่องของ หน้าที่และมารยาทชาวพุทธ และสอดคล้องกับแนวคิดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามสภาพจริง (ไสว พักขาว. 2552) ที่กำหนดความหมายการเรียนรู้ตามสภาพจริงว่าเป็นกิจกรรมหนึ่งที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการเผชิญหน้าสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวัน และนำปัญหาหรือการเผชิญปัญหาดังกล่าวไปใช้ในการออกแบบแนวทางการแก้ไขปัญหาโดยการใช้กระบวนการสืบสอบเพื่อทำความเข้าใจต่อปัญหาอย่างถ่องแท้

ขั้น Quest คือ ขั้นตอนการทำภารกิจเพื่อตอบสนองแก้ไขปัญหา เป็นขั้นตอนที่นักเรียนต้องร่วมกันออกแบบภารกิจเพื่อแสวงหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา ซึ่งเป็นการทำกิจกรรมด้วยกระบวนการกลุ่ม สอดคล้องกับแนวคิดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (ทิตนา แชมณี. 2550) ในส่วนกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการออกแบบแนวทางในการแก้ไขปัญหาและเสนอแนวทางการออกแบบแต่ไม่ถึงขั้นจัดทำเป็นโครงการ โดยเป็นเพียงส่วนหนึ่งในการสร้างแนวทางในการณรงค์ ซึ่งทำให้นักเรียนเกิดการใช้ความคิดสร้างสรรค์และความรู้ความเข้าใจต่อการแก้ไขปัญหาย่างลึกซึ้ง และสอดคล้องกับ (สุพิตรี อินนะ. 2559) ที่ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับการใช้ผังกราฟิกที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชีววิทยา การคิดวิเคราะห์และความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่านักเรียนจะมีส่วนในความสำเร็จจากการกระตุ้น การทำงานเป็นกลุ่ม และการอภิปรายร่วมกัน เพื่อแสวงหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เหมาะสมและตอบสนองความกระหายใคร่รู้ด้วยการทุ่มเทแรงกาย ใจ ในการแสวงหาแนวทางในการแก้ไขปัญหตามความสนใจของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ (ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. 2556) ที่ให้ข้อสรุปความสำคัญของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ในประเด็นการนำปัญหาที่พบในชีวิตจริงมาเป็นแนวทางในการสร้างองค์ความรู้ ค้นคว้าคำตอบ คัดเลือกเหตุผลและเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาโดยเชื่อมโยงองค์ความรู้เดิมและองค์ความรู้ใหม่ โดยอาจมีการร่วมทำงานเป็นทีมควบคู่กับการใช้ปัญหาเป็นฐาน

ขั้น Fact คือ ขั้นตอนการตรวจสอบข้อเท็จจริง คือ ขั้นตอนในการร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อแสวงหาแนวทางที่ถูกต้องและเหมาะสมในการแก้ไขปัญหา โดยครูเป็นผู้ชี้แนะแนวทางคำตอบให้อยู่ภายใต้กรอบ ขนบธรรมเนียม และประเพณี โดยใช้เหตุผลในการชี้แนะ เพื่อให้นักเรียนได้เกิดการตรวจสอบข้อเท็จจริง ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สอดคล้องกับ (มารุต พัฒผลและวิชัย วงษ์ใหญ่. 2563) ที่เสนอแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนในยุค New Normal ที่มุ่งส่งเสริมให้ครูได้มีส่วนในการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ดำเนินการให้ข้อมูลย้อนกลับภายหลังจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เชิงรุกอย่างสร้างสรรค์ และกระบวนการดังกล่าวต้องเป็นไปตามการเสาะแสวงหาความรู้ คำตอบของตนเอง และมีกรวัดการประเมินผลที่หลากหลายอันเป็นส่วนหนึ่งในการประเมินพฤติกรรมและการทดสอบก่อนและหลังเรียน ซึ่งกระบวนการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมต่อการดำเนินกิจกรรมดังกล่าวควรมีความหลากหลาย (Jonassen. 1992 อ้างใน ทิตนา แชมณี. 2550) ที่มุ่งเน้นการวัดผลที่หลากหลาย Goal free evaluation ที่ยืดหยุ่นและหลากหลาย โดยครูต้องจัดให้มีการวัดผลพื้นฐานในองค์ความรู้ทางทฤษฎี และการปฏิบัติตามการประเมินพฤติกรรม

ขั้น Summary คือ ขั้นตอนการให้ข้อเสนอแนะในการการสรุปผลจากองค์ความรู้ที่ได้ลงมือปฏิบัติ นักเรียนเกิดการตกผลึกการเรียนรู้ นำเสนอและถ่ายทอดผลงานของตนสู่สาธารณะ โดยครูเป็นเพียงผู้สนับสนุนการเผยแพร่และสรุปองค์ความรู้ รวมถึงถอดบทเรียนตามแนวทางทฤษฎีการเรียนรู้ด้วยตนเอง Constructivism และครูมีส่วนร่วมในการสร้างปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและมีการส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองสอดคล้องกับ (Jonassen. 1992 อ้างใน ทิศนา แคมณี. 2550) ที่ครูต้องปรับเปลี่ยนบทบาทของตนให้เป็นผู้ดำเนินกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้เกิดการแลกเปลี่ยนผลงานระหว่างบุคคล พิจารณาผลจากความแตกต่างและความสามารถรายบุคคล โดยวัดผลจากบริบทของสถานการณ์จริง

2. ผลการประเมินพฤติกรรมในการแสดงออกที่ถูกต้องของหน้าที่และมารยาทชาวพุทธ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ EQFS Model โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.73 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .07 แสดงว่านักเรียนมีพฤติกรรมในการแสดงออกที่ถูกต้องของหน้าที่และมารยาทชาวพุทธในระดับดีมาก โดยมีประเด็นนักเรียนปฏิบัติตนได้เหมาะสมแก่การเป็นสมาชิกในครอบครัว ชุมชน สังคมที่ดี ในระดับคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งเป็นไปตามเป้าหมายของทฤษฎีในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คอนสตรัคติวิสต์ โดยทิศนา แคมณี (2550) ได้เสนอวิธีการนำทฤษฎีในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดังกล่าวต้องมุ่งเน้นให้นักเรียนเกิดการศึกษ สืบค้นตามความสนใจของนักเรียน ซึ่งการประเมินผลจึงต้องทำทั้งในส่วนผลงาน และกระบวนการ ซึ่งผลการประเมินผลดังกล่าวออกมาอยู่ในระดับดีมาก เนื่องจากการสะท้อนผลการประเมินคุณภาพตามความแตกต่างของแต่ละบุคคล สอดคล้องกับวิธีและกระบวนการประเมินตามทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Jonassen. 1992 อ้างใน ทิศนา แคมณี. 2550) ที่มุ่งเน้นการประเมินคุณภาพจากความแตกต่างทางพฤติกรรมรายบุคคล และวิเคราะห์ผลการแสดงออกโดยมีการประเมินตามสภาพจริงภายใต้กรอบของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จากการอภิปรายข้างต้น แสดงให้เห็นลำดับขั้นตอน EQFS Model ทั้ง 4 ขั้น พบว่าทุกขั้นเป็นกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างองค์ความรู้ของนักเรียนเป็นสิ่งสำคัญ อาศัยทฤษฎีการเรียนรู้แบบคอนสตรัคติวิสต์และแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ รวมไปถึงแนวคิดการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยลำดับขั้นตอนข้างต้นมีผลในการพัฒนาองค์ความรู้ และการนำไปใช้จริง จนเกิดการตกผลึกการเรียนรู้อันนำไปสู่พัฒนาการทางผลสัมฤทธิ์และระดับคุณภาพการประเมินพฤติกรรมที่อยู่ในระดับที่ดี และมีพัฒนาการที่สูงขึ้น อีกทั้งนักเรียนเกิดประสบการณ์ในการเรียนรู้ผ่านบุคคลที่หลากหลายและสามารถใช้วิจารณ์ญาณในการกลั่นกรองข้อมูล พัฒนาคุณลักษณะและสมรรถนะของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ข้อเสนอแนะ

1. การนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ EQFS Model ไปใช้ ครูควรทำหน้าที่ในการเป็นผู้ประสานงานที่ดีกับฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และควรมีการพัฒนาพฤติกรรมที่เหมาะสมในการเข้าสู่สังคมก่อนการลงพื้นที่จริง
2. รูปแบบการจัดการเรียนรู้ EQFS Model สามารถนำไปใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก Active learning ที่มุ่งเน้นการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้และการแก้ไขปัญหาเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะการเรียนรู้ที่สำคัญในศตวรรษที่ 21

กิตติกรรมประกาศ

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง หน้าที่และมารยาทชาวพุทธ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้รูปแบบ EQFS Model จะประสบความสำเร็จไปไม่ได้หากไม่มีนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2561 – 2563 ที่ร่วมเรียนรู้และพัฒนากิจกรรมร่วมกัน ขอบพระคุณคำแนะนำอันทรงคุณค่าของคณะครูผู้เชี่ยวชาญของโรงเรียนมัธยมวัดบึงทองหลางในการผลักดันรูปแบบการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวจนประสบความสำเร็จ เป็นที่ยอมรับในทางวิชาการ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- ทีศนา แชมณี. (2550). **ศาสตร์การสอน**. กรุงเทพฯ. ด้านสุทธาการพิมพ์ จำกัด
- ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. (2556). **การพัฒนาทักษะการคิด**. กรุงเทพฯ: เทคนิคปรีนติ้ง.
- มารุต พัฒนาผล และวิชัย วงษ์ใหญ่. (2563). **Hybrid Learning สมรรถนะที่พึงประสงค์ใน New Normal**. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- โรงเรียนมัธยมวัดบึงทองหลาง. (2560). **แผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาพุทธศักราช 2560 – 2564**. กรุงเทพฯ: งานนโยบายและแผนฯ กลุ่มบริหารงบประมาณ.
- สุพิศรี อินนะ. (2559). **ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับการใช้ผังกราฟิกที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชีววิทยา การคิดวิเคราะห์และความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การสอนวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์). สงขลา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. ถ่ายเอกสาร.
- ไสว พักขาว. (2552). **การเรียนรู้ตามสภาพจริง (Authentic Learning)**. *ครูจันทรสาร*. 12(1): 15 – 21.
- อารยา องค์กรเยี่ยม และ พงศ์ธารา วิจิตเวชไพศาล. (2561). **การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย**. *วิสัยทัศน์สาร*. 44(1): 36–42.
- อรวรรณ ศรีโสมพันธ์. (2558). **ประชากรและกลุ่มวิจัย: การวิจัยเชิงปริมาณ**. สืบค้นเมื่อ 23 มีนาคม 2564, จาก https://www.ubu.ac.th/web/files_up/08f2015112820164117.pdf